

BILAGA 2

Motiverat yttrande från Sveriges riksdag

Mot bakgrund av prövningen av subsidiaritetsprincipens tillämpning i kommissionens förslag till rådets förordning om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten (KOM(2013) 534) som redovisas i justitieutskottets utlåtande 2013/14:JuU13, anser riksdagen att förslaget i sin helhet strider mot subsidiaritetsprincipen. Kommissionen har inte förmått visa att det som kommissionen vill uppnå med förslaget, att på ett effektivt sätt bekämpa brott mot EU:s ekonomiska intressen, inte kan uppnås genom åtgärder på nationell nivå med stöd av det mellanstatliga samarbete som bl.a. Eurojust erbjuder. Kommissionen har enligt riksdagens uppfattning inte heller visat att målen för den föreslagna åtgärden bättre kan uppnås genom ytterligare åtgärder på EU-nivå, i stället för på nationell nivå. Riksdagen anser vidare att förslaget inte uppfyller det proportionalitetskriterium som ingår i subsidiaritetsprövningen.

Riksdagen delar kommissionens uppfattning att det är av stor vikt att på ett effektivt sätt kunna bekämpa brott mot EU:s ekonomiska intressen. Det aktuella förslaget är emellertid långtgående och innebär att en ny och överstatlig åklagarmyndighet inrättas som tillerkänns exklusiv behörighet när det gäller brott som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen. Det är uppenbart att införandet av en sådan nyordning skulle få stora konsekvenser för såväl svensk lagstiftning som svenska myndigheters verksamhet. Artikel 86 i EUF-fördraget möjliggör dessutom en framtida utvidgning av den europeiska åklagarmyndighetens behörighet till att även omfatta annan grov gränsöverskridande brottslighet. Det är mot denna bakgrund svårt att i dag överblicka vad förslaget om en europeisk åklagarmyndighet närmare innebär, inte minst på sikt.

Enligt subsidiaritetsprincipen ska unionen på områden där den inte har exklusiv befogenhet vidta en åtgärd endast om och i den mån som målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och därför bättre kan uppnås på unionsnivå. Riksdagens uppfattning är att kommissionen inte har förmått visa att det som kommissionen vill uppnå med förslaget, att på ett effektivt sätt bekämpa brott mot EU:s ekonomiska intressen, inte kan uppnås genom åtgärder på nationell nivå med stöd av det mellanstatliga samarbete som bl.a. Eurojust erbjuder. Riksdagen noterar därvid att Eurojusts fulla potential inte är känd eftersom alla medlemsstater ännu inte har genomfört det senaste Eurojustbeslutet (2009/426/RIF). Det kan dessutom finnas skäl att avvakta förhandlingarna om och genomförandet av direktivet om bekämpning genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägerier som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen (KOM(2012)363) innan man drar några slutsatser om huruvida målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av

medlemsstaterna. Kommissionen har enligt riksdagen inte heller visat att målen för den föreslagna åtgärden bättre kan uppnås bättre genom ytterligare åtgärder på EU-nivå i stället för på nationell nivå.

Vid bedömningen av behovet av en europeisk åklagarmyndighet bör man även uppmärksamma att medlemsstaternas resultat beträffande utredningar av och åtal för brott mot EU:s ekonomiska intressen synes variera mycket. Det framstår enligt riksdagen som oproportionerligt att försöka komma till rätta med ett problem som huvudsakligen bara gäller vissa medlemsstater genom att införa en ordning som träffar samtliga medlemsstater på ett så ingripande sätt.

Riksdagen anser vidare att förslaget är så långtgående att man måste ifrågasätta om inte de föreslagna åtgärderna går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målet med förslaget, att skydda EU:s ekonomiska intressen. Det torde finnas andra mindre långtgående alternativ för att uppnå målet med förslaget, t.ex. att genom ytterligare åtgärder förebygga brott mot EU:s ekonomiska intressen. EU:s krav på medlemsstaterna att på ett effektivt sätt bekämpa denna brottslighet skulle kunna förtydligas genom krav på att t.ex. avsätta särskilda resurser för detta och genom ökad rapporteringsskyldighet till EU. Även om det skulle anses vara nödvändigt att inrätta en särskild funktion på EU-nivå med uppgift att skydda EU:s ekonomiska intressen, torde det vara möjligt att nå målen med en mindre långtgående modell än den som nu föreslås. Mot denna bakgrund anser riksdagen att förslaget inte uppfyller det proportionalitetskriterium som inryms i subsidiaritetsprövningen.

Sammanfattningsvis anser riksdagen således att förslaget med dess nuvarande utformning i sin helhet strider mot subsidiaritetsprincipen.